

УДК 340.143, 159.9

А- 43

Рекомендовано до друку Науково-методичною радою ВНПЗ «Дніпровського гуманітарного університету» від 08.02.2024 р. (протокол № 5)

А-43 Актуальні проблеми юриспруденції та психології: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Дніпро, 15 грудня 2023 р.). Дніпро: ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2023. 218 с.

Збірник конференції містить матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми юриспруденції та психології» (15.12.2023), у роботі якої взяли участь здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти закладів вищої освіти України.

Матеріали науково-практичної конференції надруковані в авторській редакції.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

докт. юрид. наук, проф. **Олег КИРИЧЕНКО** (*голова*); канд. юрид. наук, доц. **Тетяна ЛЕЖНЄВА** (*заст. голови*); **Андрій МІРОШНИК** (*секретар*); канд. юрид. наук **Сергій ДУБОВ**, докт. юрид. наук, проф. **Вадим НЕГОДЧЕНКО**, докт. юрид. наук, доц. **Сергій ПЕНЬКОВ**, канд. псих. наук, доц. **Людмила ПРІСНЯКОВА**, докт. псих. наук, доц. **Олександр САМОЙЛОВ**

© ВНПЗ ДГУ, 2023

© Автори, 2023

Найбільші протиріччя виникли в уявленнях образу ідеальної жінки саме у представниць жіночої статі. Їхня думка в оцінці розходиться з думкою чоловіків у наслінок емансипованого погляду на місце і роль жінки в сучасному суспільстві та сім'ї. Чоловіки у своїй думці більш об'єктивні, а жінки суб'єктивні. Таким чином, виявлені гендерні особливості образів ідеальної жінки та ідеального чоловіка учасників емпіричного дослідження. Гендерні стереотипи - це соціально конструйовані категорії «маскулінність» і «фемінінність», які підтверджуються різною в залежності від статі поведінкою, різним розподілом чоловіків і жінок усередині соціальних ролей і статусів; і які підтримуються психологічними потребами людини поводитися в соціально бажаній манері і відчувати свою цілісність, несуперечність.

Маскулінність-фемінінність - нормативні уявлення щодо соматичних, психічних і поведінкових властивостей, характерних для чоловіків і жінок. У колективній свідомості глибоко вкоренилися уявлення про те, що чоловіки і жінки, *по-перше*, володіють різними соціально-психологічними властивостями, *по-друге*, ці властивості протистоять один одному. Речовий штамп «протилежна стать», наочно ілюструє це протистояння. Маскулінність ототожнюється з активно-творчим, культурним початком, а фемінінність - з пасивно репродуктивним, природним. Такі стереотипні уявлення полярно протиставляють чоловіків і жінок: чоловіки домінантні, незалежні, компетентні, самовпевнені, агресивні і схильні міркувати логічно; жінки покірні, залежні, емоційні, конформні і ніжні.

Соломенко Катерина

здобувач другого (магістерського)

рівня вищої освіти

Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник

Пріснякова Людмила Макарівна

кандидат психологічних наук, доцент,

завідувач кафедри психології

Дніпровського гуманітарного університету

ПЕРЕКОНАННЯ ЩОДО КОХАННІ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

Існують різні види кохання та закоханості, які трансформуються, ускладнюються, синтезуються на протязі життя особистості. Яка любов - це багато в чому залежить від того, що лежить в її основі: фізіологія або соціальні стереотипи, почуття або розум, душа здорова і багата - або самотня і захворіла. Любов кожного з нас - відображення нашої особистості, і наше

відношення до людей і життя, розвиненість наших позицій сприйняття багато в чому визначає вигляд і характер нашої любові.

Словник С.І. Ожегова дає поняття любові як почуття самовідданої і глибокої прихильності, серцевого потягу. На думку Е. Фромма, любов - це установка, орієнтація характеру, яка задає ставлення до світу взагалі; це мистецтво, яке вимагає різноманітних знань і умінь, у тому числі: дисципліни, зосередженості, терпіння, зацікавленості, активності і віри. Якщо любов (за Е. Фроммом) - це установка, то можна вважати це ще одним підтвердженням суб'єктивної орієнтації людини на вищі духовні цінності, які встановлюють моральні, соціально визнані способи поведінки. У своїй книзі «Мистецтво любити» Е. Фромм виділив п'ять видів любові: братерська, материнська, еротична, любов до себе і любов до Бога.

Психологічний словник трактує любов як високу ступінь емоційно позитивного ставлення, що виділяє його об'єкт серед інших і що поміщає його в центр життєвих потреб та інтересів суб'єкта (любов до батьків, музиці, дітям і т.д.). Любов - інтенсивне, напружений і щодо стійке відчуття суб'єкта, фізіологічно зумовлене сексуальними потребами і що виражається в соціально формованому прагненні бути з максимальною повнотою представленим у життєдіяльності іншої людини таким чином, щоб будити в нього потреба у відповідному почуття тієї ж інтенсивності, напруженості і стійкості.

Тему любові досліджували різні психологічні школи:
психодинамічний напрям (З. Фрейд, К.Г. Юнг, А. Адлер, К. Хорні, Е. Еріксон, Е. Фромм, Е. Берн),
гештальт-психологія (І. Польстер, М. Польстер, Дж. Рейноутер),
біхевіоризм та необіхевіоризм (Б.Ф. Скінер, С. Дак, Дж. Харві, Дж. Флойд, М. Кларк, Дж. Міллс, С. Каслер),
когнітивна психологія (С. Шехтер, Е. Уолтер, Д. Даттон, А. Арон, Д. Лі, Кемерон-Бендлер Л.),
гуманістична психологія (А.Г. Маслоу, К. Роджерс, В. Франкл),
біологізаторський напрям (Дольник, Лейбович);
соціально-психологічний напрям (Т. Кемпер, З. Рубін, В.І. Мустейн, Е. Уолстер, Б. Уолстер, Р. Дж. Стенберг, Р. Мей).

Найбільш відома систематизація типів любові належить канадському психологу і соціологу Джону Алану Лі, він описав шість типів любові, про означивши їх грецькими термінами: агапе, сторге, прагма, манія, людус і ерос. Вони частково залежать від темпераменту людини, хоча мають значення і рівень його духовної зрілості і виховання. Якщо агапе, сторге і прагма - це любов за всіма ознаками, то інші типи: манія, людус і ерос - це почуття подібні до любові; недоброякісні закоханості, в найбільш загострених формах - психічні хвороби, від яких можна позбутися тільки за допомогою фахівців.

Одним з перших теоретиків, що запропонували наукову точку зору на настільки складний феномен, як людська любов, був психолог з

Ельського університету Роберт Дж. Стернберг, що запропонував триангулярну теорію любові. Триангулярна теорія любові Р. Стернберга розуміється як поєднання трьох компонентів, які представлені у вигляді вершин трикутника. Ці компоненти - інтимність (верхня вершина трикутника), пристрасть (ліва вершина біля основи трикутника) і рішення/зобов'язання (права вершина біля основи трикутника).

Виходячи з цієї теорії, Р. Стернберг виділив наступні види любові: відсутність любові, приязнь, пристрасна любов, формальна любов, дружня любов, фатальна любов, романтична любов і досконала любов.

Традиційно в українській мові співіснують два близьких поняття – «любов» і «кохання». З точки зору української мови ці слова є синонімами, що підтверджують словники. Проте, маємо зазначити, що слово «кохати» набуло дещо інших відтінків, його парадигма значень доповнилась таким чином, що термін «кохати» більш широко використовується для позначення виявлення почуття до протилежної статі, чи то скорше просто до іншої людини, в контексті статевого потягу, а не дружніх чи родинних почуттів. Дієслово ж «любити» традиційно використовується в більш широкому значенні, де об'єктом любові може бути будь-що і будь-хто.

Для виявлення певних психологічних особливостей індивіда, які впливають на переживання кохання-закоханості, нами було проведено емпіричне дослідження. Для виявлення переконань щодо кохання учасників дослідження ми використали «Тест на переконання щодо кохання» (автор: Д. Шпрехер, Б. Меттс).

Узагальнюючі данні про переконання щодо кохання учасників дослідження за гендерними ознаками представимо у вигляді таблиці табл. 1.

Табл. 1

Переконання щодо кохання учасників емпіричного дослідження за гендерними ознаками

ПЕРЕКОНАННЯ ЩОДО КОХАННЯ	Ч(м)	Ч(а)	Ж(м)	Ж(а)	Ж(ф)
ЄДИНИЙ ТА ЄДИНА	-	4 (11%)	-	6 (28%)	4 (66%)
ІДЕАЛІЗАЦІЯ	32 (59%)	21 (58%)	2 (66%)	13 (62%)	4 (66%)
КОХАННЯ ПРОБИВАЄ ШЛЯХ	43 (80%)	31 (86%)	2 (66%)	17 (80%)	4 (66%)
КОХАННЯ З ПЕРШОГО ПОГЛЯДУ	48 (89%)	26 (72%)	2 (66%)	8 (38%)	2 (33%)

Виявивши у учасників емпіричного дослідження переконання щодо кохання можна сказати, що «Ідеалізація» партнера і стосунків та переконання що «Кохання пробиває шлях» притаманні

більшості індивідам по кожній групі. Це може свідчити про те, що більшості людей притаманна ідеалізація у любовних стосунках та впевненість в тому що з любов'ю вони все переможуть.

До «Кохання з першого погляду» схильні більшість маскулінних чоловіків (89%) та андрогінних чоловіків (72%), а також маскулінних жінок (66%). Це може свідчити про прямий зв'язок між маскулінністю та коханням з першого погляду.

Віра у «Єдиного та єдину» притаманна більшості фемінним жінкам (66%). У маскулінних чоловіків та маскулінних жінок така віра відсутня. Це може свідчити про прямий зв'язок між фемінністю та вірою у «Єдиного та єдину».

Аналіз отриманих результатів свідчить про психічний розвиток особистостей у віковій групі, яка взяла участь у емпіричному дослідженні. Чоловікам більш притаманна наївність у переконаннях щодо кохання. Жінки більше орієнтовані на особистісний та соціальний досвід, що знаходить відображення у кількісних показниках.

Таким чином, виявлені гендерні особливості переконань щодо кохання учасників емпіричного дослідження.

Сорока Дар'я Володимирівна

здобувач вищої освіти

другого (магістерського) рівня вищої освіти
Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник:

Агарков Олег Анатолійович

доктор політичних наук, професор,

професор кафедри психології

Дніпровського гуманітарного університету

ЕМОЦІЙНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ОСОБИСТОСТІ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНИКА

Емоційне благополуччя у дитинстві визнається як ключовий аспект розвитку та підготовки дітей до подальшого життя. Особливо важливим є емоційне благополуччя старших дошкільників, оскільки цей період становить основу для формування емоційної стабільності та соціальної адаптації у майбутньому.

Сучасний світ ставить перед дітьми низку викликів, таких як стрес, тиск інших дітей, а також впливи інтернету та соціальних мереж. Внаслідок цього, старші дошкільники можуть зазнавати емоційного навантаження та стресу, що впливає на їх емоційне благополуччя.

Питаннями пов'язаними з емоційним благополуччям особистості